Ao. 1856. Dingsdag 13 Mei. No. 58.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements – Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

7 Mei. Van het slavenkind *Flora*, geboren in 1853, dochter van *Abena*, toebehoorende aan Gebrs. R o i j n s.

» » Van het slavenkind *Estrelle*, geboren in 1847, dochter van *Wilhelmina*, toebehoorende aan plantaadje *Potribo*, divisie *boven Commewijne*.

» » Van den slaaf *Willem*, geboren in 1815, zoon van *Abenie*, toebehoorende aan Mr. P. F i e r s S m e d i n g.

» » Van de slavin *Alida*, geboren in 1832, dochter van *Sophietje*, toebehoorende aan plantaadje *Burnside*, in *Coronie*.

» » Van het slavenkind *Grietje*, geboren in 1851, dochter van *Marij* toebehoorende aan den boedel S a m l. H e n r i q u e z M o z o n.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Derde afkondiging.

Nieuwstijdingen.

Engeland.

Uit Malta wordt het overlijden gemeld van sir Henry Pottinger, een zeer geacht staatsman, die zijn vaderland, vooral in Indie en China, groote diensten bewezen had. Hij was uit een oud-iersch geslacht gesproten, dat zijn stamboom tot Egbert den eersten Saksischen koning van Engeland, doet opklimmen, en werd in 1789 geboren. Reeds in 1804 trad hij in dienst der Oost-Indische Compagnie, en op 18jarigen leeftijd trok hij door zijne kennis en energie de opmerkzaamheid der Indische civile en militaire authoriteiten tot zich. Hij steeg van waardigheid tot waardigheid, werd in 1839 baronet en keerde in het volgende jaar, met een aanzienlijk vermogen naar Engeland terug. Reeds na verloop van 16 maanden ging hij weder naar het Oosten; de oorlog met China vorderde een bekwaam diplomaat en sir Henrij Pottinger nam de taak op zich, om over den vrede te onderhandelen, waartoe de Chinezen zich na de inneming van Canton door generaal Gough, geneigd betoonden. De verdere phasen van dien oorlog zijn bekend en het was sir Henrij Pottinger vooral, die na de inneming van Amoij en de herhaalde nederlagen der Chinezen in 1842, den voor Engeland zoo voordeeligen vrede met China tot stand bragt. Van April 1843 tot het volgende voorjaar bleef hij als gouverneur en opperbevelhebber te Hongkong; daarna keerde hij naar Engeland terug en ontving als eene belooning voor zijne bewezen diensten zitting in den geheimen raad en van het Lagerhuis een pensioen van 1500 p. st. Twee jaren later werd hij tot gouverneur van de Kaap de Goede Hoop benoemd, doch reeds in 1847 ging hij als gouverneur van Madras weder naar Indie, waar hij tot het jaar 1854 bleef. Sedert dien tijd heeft hij meest om redenen van gezondheid op Malta gewoond, waar hij den 18den Maart in 67jarigen leeftijd is overleden.

Sedert 1853 hebben de Vereenigde Staten twaalf groote stoomers ter waarde van 7,250,000 dollars verloren en 1250 menschen zijn daarbij om het leven gekomen. In 1853 zijn de stoomers *Independance* met 120 passagiers, *Tennessee* en *St. Louis* met man en muis in de Stille zee vergaan; in 1854 leden de stoomers *Humboldt* en *San Francisco*, schipbreuk in den Atlantischen Oceaan, voorts verongelukten de stoomers *Franklin*, *City of Philadelphia* en *Yankee Blade*, en het verlies der *City of Glasgow* met 480 passagiers en den *Artic* besluit het aantal verliezen van het jaar 1854. In het jaar 1855 leden nog de stoomers *North Carolina* en *Golden Age* schipbreuk; het laatste vaartuig werd echter nog gelukkig gered.

Frankrijk.

Men bereidt tegenwoordig in Frankrijk eene groote hervorming in het justitie-wezen voor. Het aantal hoven van assises namelijk, dat thans met dat der departementen gelijk staat, zal tot 27 verminderd worden, en deze zullen voortaan slechts over misdaden vonnissen, waarop de doodstraf, deportatie of dwangarbeid voor langen of korten tijd van toepassing is. Alle andere misdrijven zullen door de correctionnele regtbank behandeld worden, terwijl de regters dezer regtbank niet meer, zoo als vroeger, met civiele zaken belast, maar uitsluitend correctionnele regters zijn. De tuchthuisstraf zal afgeschaft worden. Dit is overigens slechts een naam; want eigenlijk is deze straf volmaakt gelijk met gevangenis of eenzame opsluiting. In het tegenwoordige wetboek bestaan drie straffen, die, ofschoon verschillende namen dragende, in den aard der zaak vrij algemeen het zelfde zijn: de eenzame opsluiting, die eigenlijk in eene vesting moest worden ondergaan, de opsluiting in een tuchthuis en de eigenlijke gevangenisstraf. De beide eerstgenoemde straffen waren onteerend, zoodat zij slechts wegens misdaden en door een hof van assises konden worden toegepast. Tengevolge der thans voorgenomen veranderingen zullen niet meer de hoven van assises, maar de correctionele regtbanken deze twee straffen toepassen, en hun onteerend karakter zal wegvallen, zoodat zij volmaakt gelijk zijn aan gevangenisstraf. Waarschijnlijk zullen zelfs de drie verschillende benamingen, als overtollig, in de gemeenschappelijke benaming van „gevangenisstraf" worden veranderd. Anderzijds zullen voortaan de correctionnele regtbanken, die thans (behalve bij herhaling van overtredingen) hoogstens tot 5 jaren gevangenisstraf kunnen veroordeelen, bevoegd zijn het dubbele dier straf toe te passen, zelfs wanneer er geene herhaling van misdrijf bestaat. Het in te voeren systeem zal daardoor aan de regtbank der gezworenen, een groot gedeelte van hunnen werkkring verligten; het is overigens slechts eene uitbreiding van het onder de tegenwoordige regering bestaande stelsel, dat de jury reeds aan de overtredingen der drukpers en de politieke misdrijven heeft onttrokken.

„Kinderen in de gevangenissen en voor de regtbanken." is de titel van een werk dat betreurenswaardige mededeelingen geeft, aangaande de ontzettende toeneming van het cijfer van jeugdige misdadigers in Frankrijk. In 1837 bedroeg het 1334 en in 1854 ruim 9364. In het tijdperk van 1828 tot 1830 was het getal jeugdige menschen, die om hunne jaren vrijgesproken, doch aan een correctionneel toezigt onderworpen werden, gemiddeld 245; van 1831—1835, beliep het 384, van 1836—1840 ruim 670, van 1841—1845 bijna 1000 en van 1845—1850 meer dan 1600! Maar in 1851 alleen telden wij er 1865; in 1852 over de 2000 en in 1853 ongeveer 3651. Het getal arrestatien van jeugdige boosdoeners vermeerderde evenzeer. In 1832 was het 2715; in 1848 ruim 4480; in 1849 over de 5000, in 1851 bijna 5600 en in 1852 ongeveer 5900.

De circulaire, die de keizer van Frankrijk in de laatste helft van Maart aan de prefecten rigtte, wegens den onregelmatigen afloop der ligtingen voor het leger, heeft tot de ontdekking geleid, dat die onregelmatigheid minder is toe te schrijven aan de militieraden, dan wel aan den toestand zelf waarin de bevolking verkeert. Uit statistieke opgaven blijkt toch dat kleine land-provincien oneindig meer in de militie kunnen leveren dan groote fabriekssteden, en zulks om reden dat het menschelijk geslacht in die fabriekssteden verbastert door den aard van den dagelijkschen arbeid. Daar vindt men massa's siekelijke gestellen, met gebrekkig ontwikkelde ligchaamsvormen, die de militieraden, alzoo om de eene of andere oorzaak moeten vrijstellen. Het tegendeel is het geval met de plattelandsbewoners, die nagenoeg zonder uitzondering gezonde, krachtige en stevig gebouwde recruten leveren. Men zoekt thans naar de middelen, om in dien stand van zaken verbetering te brengen.

— Uit Londen wordt het volgende geschreven:

Onlangs stierf eene weduwe van 82 jaren, die nimmer anders bekend was dan als de echtgenoot van majoor Campbell. Haar biechtvader diende haar het laatste oliesel toe en las als zoodanig missen voor haar, terwijl haar zoon tegenwoordig was bij het sterfbed. Volgens testament van den vader van mevr. Campbell, erfde zijn kleinzoon een aanzienlijk vermogen, waarvan echter aan den echtgenoot zijner dochter een vruchtgebruik was toegezegd. Bij het lezen van mevr. Campbells testament, eischte de persoon die als exekuteur optrad, alle eigendom, papieren enz., uit krachte van zijn regt als echtgenoot, en bewees dat hij zes maanden te voren aan het bureau van registratie gehuwd was geworden met mevrouw de wed. Campbell, alles overeenkomstig de parlementsakte. Niettegenstaande dat de namen der beide personen in de huwelijksakte verkeerd waren gesteld, niettegenstaande niemand kon aanvoeren dat er eenige omstandigheid bestond, waaruit op te maken was dat de wed. Campbell met den persoon die zich opleed als haar echtgenoot, of met iemand anders gehuwd was geweest, niettegenstaande er geen de minste grond was om eenige vijandelijke gezindheid van de moeder tegen den zoon te veronderstellen, en niettegenstaande dat de opgetreden echtgenoot zijn eigen getuige was, bevestigde de regtbank dezen in zijne aanspraak, op grond van het gezag eener parlementsakte die in alles nagekomen was, en de zoon vertrok, beroofd van zijne erfenis en belast met de kosten der zaak, voor zich en voor zijne tegenpartij. — »Is eene wetgeving op het huwelijk, die zulk eene handeling regtvaardigt, niet een schandvlek voor een beschaafd land?" vraagt de *Times*.

Duitschland.

De heer Bodenstedt heeft te Munchen kort geleden eene verhandeling gedaan over den toestand der vrouwen in het Oosten en Westen, en eene schets geleverd, waartoe hij door eigen waarneming en door studien in de poezij en in de wetboeken en geschiedenis in staat gesteld werd. De vrouwen noemde hij het hart van het staatsligchaam, en sprekende van de belangrijkheid van de huisselijke zeden voor de natien, beweerde hij, dat de toekomst der menschheid van den toestand des vrouwelijken geslachts afhangt. Deze wordt door zeden en wet bepaald, en de zeden gaan de wet dra vooruit, dra verzachten zij die. Het Oosten is sedert duizende jaren stationair, in het Westen heerscht voortgang en ontwikkeling. Daar worden de vrouwen door de dichters als bloemen en genien, door de wetgevers als slavinnen beschouwd, hier erkent men ze als gelijk geregtigd. Eerst het Christendom heeft vrijheid en verlossing voor haar gebragt, maar in verband met den germaanschen geest, vermits bij de Armeniers en een gedeelte der Slavoniers ook in het Christendom de vrouwen onvrij gelijk bij de Mahomedanen bleven, terwijl bij alle achting jegens de vrouwen en de zeden bij de oude Duitschers de vrouw regtens eene verkoopbare zaak was, ja in Engeland nog in 1819 het geval voorkwam, dat een man zijne vrouw verkocht. Manu's wetboek stelt tegen de schoone Indische gedichten over: de stelling, dat slechts vrees voor slag en gevangenis de huwelijkstrouw der vrouwen bewaart. De Mahomedanen kennen slechts eene zinnelijke liefde zonder vereering van den geest; echte vrouwelijkheid wordt zelden bij hen gevonden; het ontbreekt geheel aan innig zamenwonen met de mannen en de uit wederkeerigen invloed ontspruitende beschaving. Het Turksche of Perzische huis scheidt de woning der mannen en vrouwen; slechts voor haren man mag de vrouw zich versieren, voor alle andere is zij gesluijerd of verborgen. Slechts met het toilet, de kinderverpleging en eenigen handenarbeid brengen zij den tijd door. De meisjes worden door den wil der ouders gewoonlijk tusschen het 13de en 14de jaar eenen nooit gezienen maar vroeger reeds aan haar verloofden man ten huwelijk gegeven. De wet staat vier vrouwen toe en daarnevens slavinnen; ter wille van de rust neemt de man gewoonlijk maar *eene* vrouw. Dat de duizend haremsvrouwen des Sultans thans tot 350 bepaald zijn, komt den ouden Turken als eene bedenkelijke toenadering tot het Westen voor. Het meest vrij en waardig, en tevens zedelijk reinste vond Bodenstedt in het Oosten de vrouwen bij de Circassiers, welke hij in deze en vele andere zaken met de Germanen van Tacitus vergelijkt.

Gemengde Berigten.

Als een bewijs van de groote armoede die te Berlijn heerscht, wordt gemeld, dat van de 202 personen die aldaar in den nacht van 22 op 23 Febr. in arrest werden gebragt, 201 geene huisvesting hadden; en voorts dat de bank van leening heeft aangekondigd, dat de weinige ruimte, die zij beschikbaar heeft, haar alleen gedoogt, gouden, zilveren en andere voorwerpen van waarde te beleenen.

Te Londen is kort geleden van Amerika aangekomen het koopvaardijschip City of Mobile met de grootste lading graan, welke ooit door eenig schip werd vervoerd, namelijk 9000 quarters tarwe, behalve eene zeer groote hoeveelheid meel in vaatjes.

De heer Fabre, veearts te Marseille, heeft na langdurige practische ondervinding, een remedie gevonden tegen de tot hiertoe voor zoo goed als ongeneeslijk geachte paardenziekte, de zoogenaamde rot en wormen. Te Parijs gekomen, werden eerst twee en later vijf zieke kurrassierspaarden aan zijne behandeling toevertrouwd. Deze dieren waren reeds zoover heen, dat men ze niet dan met gesloten neus kon naderen; doch door de aangewende geneesmiddelen van gemelden veearts werden zij volkomen genezen, elk paard voor 10 francs.

Punch verhaalt het volgende: Een arme Ier kwam naar Londen, doch kon in langen tijd geen werk vinden. Daar valt hem eene gelukkige gedachte in; hij neemt den naam van Elliot aan en terstond is hij verzorgd. Den volgenden morgen namelijk noodzaakte de regering hem een der vacante posten in Downig-Street uit te kiezen. Zijne zeven broeders in het graafschap Tipperarij zijn reeds op weg naar Londen. Men gelooft, dat zij hunne namen deels in Elliots, deels tot afwisseling in Greys zullen veranderen.

Leerlingen aan 's Rijks Marine-Werf te Vlissingen.

(*Uit de Economist.*)

De Heer Alstorphius Grevelink heeft in het achtste stuk, 12de Deel van het *Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek*, de aandacht van het publiek gevestigd op eene door hem zeer aanbevolen inrigting ter vorming van bekwame ambachtslieden, te Vlissingen. Wij zijn in staat gesteld eenige nadere inlichtingen dienaangaande te leveren. Zonder grootsche plannen, zonder ophef noch weidsche aanbevelingen, hebben eenige hoogst verdienstelijke mannen eene werkschool gesticht, waarvan de goede vruchten zullen geplukt worden, indien de rigting die in den aanvang aan de zaak gegeven is, slechts mag worden verstaan en gevolgd.

Het is sedert langen tijd gebruikelijk geweest, dat bij de verschillende ambachten op 's Rijks werven leerlingen werden geplaatst. Bij een onder 's Konings goedkeuring vastgesteld reglement voor de dienst op die werven, is voorgeschreven, dat de leerlingen niet jonger dan twaalf jaren mogten zijn; dat zij bij de aanneming het lezen en schrijven, alsmede de vier eerste regelen van de rekenkunde behoorlijk moesten verstaan, terwijl de voorkeur voor plaatsing aan zonen van verdienstelijke of overleden mindere geëmploijeerden werd toegekend.

Wat alzoo op eene kleine schaal geschiedde, en als het ware met het oogmerk om verdienstelijke werklieden in hunne kinderen te beloonen, is uitgebreid en georganiseerd geworden. Op den 1 September 1853 waren op 's Rijks werf te Vlissingen 48 leerlingen aanwezig, die allen daggeld verdienden, en die in de verschillende werkplaatsen onder de ploegen verdeeld waren. De Schout bij Nacht Kommandant der Directie, met helderen blik doorziende van hoeveel gewigt voor 's Rijks werf de aankweeking en vorming van degelijke werklieden moet zijn, en hoeveel maatschappelijk nut door eene goede kweekschool kan gesticht worden, verkreeg van den vorigen Minister van Marine goedkeuring voor deze uitbreiding en organisatie, en later, zoo wij goed onderrigt zijn, de betuiging zijner volkomen tevredenheid over hetgeen tot stand gebragt is. Door zijne ondergeschikte ambtenaren en officieren krachtig ondersteund, wist gezegde Kommandant alle moeijelijkheden van uitvoering te overwinnen; en met vasten wil in de aangevangen rigting voortgaande, heeft hij de instelling gevestigd, die teregt de aanprijzing van den schrijver in het boven aangehaald werk verdient.

Twee jaren later, op den 10 Augustus 1855, waren 180 leerlingen aanwezig, die daggeld verdienen, en 119 zonder daggeld. Sedert die dagteekening is nog een 60tal aangenomen, doch men stelt zich voor het getal niet hooger op te voeren, en 350 als maximum te houden. De eerste werkzaamheden zijn natuurlijk de zoodanige, welke van jonge knapen kunnen verlangd worden, gelijk van de leerlingen in alle ambachten. De scheepstimmerlieden, blokmakers, enz., beginnen met pennen steken, klampen maken en het vervaardigen van dergelijke zaken van ondergeschikt belang, welke op het etablissement benoodigd zijn en anders door volleerde ambachtslieden zouden moeten in voorraad gebragt worden. Daardoor leeren de knapen allengs het gebruik van gereedschappen en werktuigen. De eerstbeginnenden zijn werkzaam in eene loods, onder het opzigt van drie oude timmerlieden, die hun het noodige onderrigt geven en hunne werkzaamheden regelen. De leerlingen zonder daggeld zijn werkzaam in de eene helft van de loods; diegene welke het eerste daggeld verdienen in de andere helft, ten einde door het onderscheiden van als het ware twee klassen, den lust tot arbeid en ijver op te wekken. De leerlingen die hooger daggeld verdienen, zijn onder de ploegen der gewone werklieden verdeeld, onder het algemeen opzigt der Kommandeurs, en, tevens onder het meer bepaald toezigt van eenen vertrouwden werkman, die bekend staat onder den naam van *meter* van den leerling.

De leerlingen bij de overige ambachten van huistimmerlieden, schilders, smeden, koper-

en blikslagers, loodgieters, beeldhouwers (in hout), zeilmakers, kuipers, zijn uit den aard der zaak minder in aantal en verspreid in de daarvoor ingerigte werkplaatsen. De aanleg der leerlingen kan geraadpleegd en naarmate daarvan kan hun eene verschillende bestemming gegeven worden. Voor de smederij is de instelling vooral belangrijk, omdat voor dit ambacht langdurige practische oefening onmisbaar is. Bevordering van het eene ambacht tot het andere, wordt als middel tot opwekking gebezigd. Luiheid en vergrijpen tegen de orde, worden gestraft met terugzetting tot bezigheden voor eerstbeginnenden. Voor wegzending is zeldzaam aanleiding gevonden. De voortdurende controle van ingenieurs en officieren behoudt de noodige tucht, ook onder de toezigt hebbende werklieden.

De voorraad van materialen op eene rijkswerf voorhanden is uit den aard der zaak zeer groot. Ook de afval van materiaal kan nuttig gebruikt worden. Zulks verschaft weder gereede gelegenheid voor de oefening van kweekelingen. Er zijn werkzaamheden, die geene zoodanige volkomenheid behoeven, als opweegt tegen den prijs van het daggeld eens volwassen mans. Het onderhoud van loodsen, het bevloeren derzelve, bij voorbeeld, moet geregeld geschieden om het etablissement niet te laten verachteren. Eene menigte ruwe hulpmiddelen en werktuigen voor scheepsbouw kunnen door de knapen vervaardigd worden. Ter aanmoediging en opwekking van eerzucht wordt aan de meest verdienstelijke leerlingen soms aandeel gegund in aanbesteedde werkzaamheden. Zoo is onlangs eene zeer goede port van den laadbaren inhoud van 22 kub. ellen door eenen timmerman en 12 leerlingen aangenomen en opgeleverd voor betrekkelijk geringen prijs.

Men vindt ook gelegenheid om de jongens die zonder daggeld werken, van tijd tot tijd iets te doen verdienen. Het brandhout voor 's Rijks schepen wordt uit den afval van houtwaren gevonden; hetzelve moet in bepaalde afmetingen verstrekt worden, om aan boord te worden geborgen. Het zagen en op wissen stellen van dit brandhout wordt soms aan de leerlingen gegund, onder toezigt van eenen sjouwerman, en zij worden alsdan volgens het daarvoor bestaande tarief betaald. IJverig doorwerkende, kan de sjouwerman 1½ daggeld verdienen, en de acht leerlingen ieder 25 tot 30 centen daags. Deze maatregel ten behoeve dergenen die geen daggeld verdienen, wekt bij de ouders vooral den lust om de jongens op de werf te doen verblijven, en bij hen zelven het streven om tot verdienste van daggeld te geraken.

Voor eene andere aangelegenheid werkt de zoo even genoemde maatregel mede gunstig. Het mag toch niet onopgemerkt blijven, hoe het aanschaffen van gereedschappen wel eenige moeijelijkheid heeft gebaard. Voor den ambachtsman is zijn gereedschap het kapitaal dat hij voor zijnen arbeid behoeft. Dat bezwaar is echter overwonnen geworden. Sommige leerlingen zijn zoons van werklieden, anderen leenen het gereedschap van ouderen of vinden voorschot op hun gering loon, zulks bij weldadige ingezetenen. En bij deze laatsten heeft de instelling zooveel bijval gevonden, dat het gemis van gereedschap schier geenen enkelen leerling heeft teruggehouden. Voor de som van drie gulden wordt het allernoodzakelijkste verkregen, en sommige leerlingen hebben spoedig aardige kisten verdiend.

Het daggeld is, gelijk de Heer **Alstorphius Grevelink** vermeldt, van 20 cts. het minste tot 80 cents het hoogste, en staat alzoo tot gemiddeld 40 pCt. beneden dat van eenen volwassen werkman. Het werk van knapen, die de dienst van kleine sjouwerij waarnemen, moet niet te hoog bezoldigd worden, en toch zijn er reeds voorbeelden van besparing. Het werd ons verzekerd, dat de jongens somtijds van overspanning in den arbeid moeten worden teruggehouden.

De oudere werklieden en kommandeurs zijn over het algemeen met deze instelling zeer ingenomen, en gebruiken de jongens zeer gaarne voor den veelzijdigen en verdeelden arbeid. Dat het omgaan met gereedschappen, handigheid en vaardigheid, in jeugdigen leeftijd gemakkelijker dan later, worden aangeleerd, behoeft geen betoog, en de knaap, die hier op 12 of 13 jarigen leeftijd aanvangt, kan op zijn twintigste jaar volleerd werkman zijn. Het rijk zal allengs eene goede kweekschool van werklieden gevormd hebben, waaruit de meest bruikbaren, aangelokt door de meerdere zekerheid van loon dan die op de particuliere werven kan verwacht worden, beschikbaar zullen blijven.

Bij de plaatsing wordt aan iederen leerling voorgehouden, dat hij uit gunst wordt aangenomen, dat hij nimmer eenige aanspraak op daggeld kan doen gelden, en hij slechts in de gelegenheid wordt gesteld om een ambacht te leeren, ten einde daardoor beter in zijn onderhoud te voorzien." De Directie van Marine verbindt zich dan ook in geenen deele om voor het toekomstige lot der leerlingen te zorgen.

Daardoor kan voor particulieren scheepsbouw deze instelling hoogst belangrijke gevolgen hebben. De leerlingen op eene groote inrigting gevormd, waar men nimmer mag nalaten proeven te nemen, die door wetenschappelijke vorderingen worden aangewezen, zullen de verkregen ervaring verspreiden. Het is toch geenszins het doel der aanzienlijke mannen, die den maatregel hebben ontworpen en ten uitvoer gebragt, om binnen den kring eener enkele Rijksinstelling, hoe uitgebreid dezelve ook mogt zijn, hunne kweekelingen als het ware te monopoliseren, maar juist om een aantal van hen, behoorlijk geoefend en gevormd, naar elders te doen vertrekken, om voor nieuwe leerlingen plaats in te ruimen.

Men schat op het gezamenlijk getal werklieden bij de werf te Vlissingen ongeveer zestig plaatsen, die elk jaar voor jongens zullen openvallen door overlijden, afdanking, verandering van beroep, militiepligtigheid, enz. Op eene gemeente-bevolking van ongeveer 9000 zielen en 150 mannelijke geboorten 's jaars, is dit getal zeer ruim, en zelfs zouden van elders gekomenen, indien de huisselijke omstandigheden der ouders zulks toelieten, plaatsing kunnen erlangen. — De ervaring moet ten deze beslissen en de berekening is voor alsnog onzeker.

Maar gewis mogen van deze instelling heilzame vruchten verwacht worden. 's Rijks schatkist wordt gebaat, wanneer de kleine diensten in eene uitgebreide werf worden beloond met daggelden, die voor eenen volwassen werkman te gering zijn, maar die door soms twee of drie knapen uit hetzelfde huisgezin verdiend, belangrijke ondersteuning voor de ouders opleveren: eene werkschool wordt gesticht die practisch geoefende ambachtslieden aflevert, en met zeer geringe opoffering wordt de particuliere nijverheid bevoordeeld, wanneer de kweekelingen zich weder daar henen begeven.

Het welslagen en onderhouden dezer kweekschool zal grootendeels hiervan afhangen, of bij de wisseling van chefs, die aan 's Lands militaire inrigtingen dikwerf plaats heeft de goede rigting der ontwerpers en uitvoerders zal bewaard blijven. Het zoude wenschelijk zijn, dat vermits de genomen proeven aanvankelijk zeer gunstige uitkomsten leverde, het Departement van Marine zich deze zaak bijzonder aantrok, en vaste bepalingen voorschreef om den goeden gang derzelve, zooveel immer mogelijk, onafhankelijk te doen zijn van het aanwezen der tegenwoordige bestuurders. Wij erkennen dat geene voorschriften bij magte zijn om de instelling te bestendigen, wanneer de alles afdoende belangstelling van militaire chefs mogt komen te ontbreken, maar toch mag eene kweekschool van zoo uitgebreiden omvang niet aan onzekere kansen worden blootgesteld. De organisatie die in echt liberalen geest en met gunstige uitkomsten aan den tegenwoordigen Kommandant is overgelaten, verdient te worden regelmatig vastgesteld, opdat de met veel moeite en beleid verkregen stichting niet aanleiding geve tot teleurstelling.

Het onderhoud der Zeemagt en van de Rijkswerven is voorzeker hoogst kostbaar. Wordt daarin gelegenheid gevonden om onder den stand der ambachtslieden in uitgebreiden kring en zonder geldelijke opofferingen veel nut te stichten, dan moge die gunstige uitkomsten in afrekening voor het budget gebragt worden.

De Heer **Alstorphius Grevelink** noemt de onderwerpelijke instelling eene *industrieschool*. Wij veroorloven ons, tegen deze benaming de bedenking in te brengen, dat daaronder meestal verstaan wordt eene school waar theoretisch onderwijs gegeven wordt in de technische vakken, b. v. het teekenen, de wis- en natuur-, werktuig- en bouwkunde en verwante vakken. Wij zouden de instelling liefst eene *werkschool* heten. En uit deze opmerking nemen wij aanleiding, om den wensch te uiten, dat aan de practische vorming eenig onderwijs mogt verbonden worden. Gedurende de wintermaanden toch zouden de leerlingen eenige avonduren nuttig kunnen bezig gehouden worden met lessen in de zoo even aangeduide vakken. Lokalen, hulpmiddelen en onderwijzers zouden in de gemeente Vlissingen zonder moeite kunnen gevonden worden, en de kosten zouden niet hoog loopen. — Mogt eene herhalingschool voor de vakken van lager onderwijs daaraan kunnen voorafgaan, zoo zoude aan eene werkelijk bestaande behoefte voldaan worden.

Kleur-Blindheid.

Wij lezen daaromtrent in de Arnhemsche courant het volgende artikel:

"Men begint nu langs onze spoorweglijnen al meer en meer gebruik te maken van bonte lantarens, bij wijze van seinen, — een bewijs, naar het ons voorkomt, dat men die geschikter voor het doel berekent dan de oude telegraafseinen van vroeger. Het gebruik van gekleurde seinen eischt ten opzigte der keuze van iedereen, die er mede te doen heeft, van de wachters langs de lijn, tot aan de conducteurs der treinen en de machinisten op de locomotieven, de grootste omzigtigheid. Want veel meer menschen dan men zich verbeeldt, zijn kleur-blind, dat is: niet in staat op eenigen afstand, vele kleuren van elkaar te onderscheiden. — Zoo ver wij weten, ontbreekt het ons aan statistieke opgaven dienaangaande hier te lande; in Engeland is men reeds op dit punt op de hoogte en wij deelen eenige belangrijke wenken over de zoogenaamde kleurblindheid uit de onderzoekingen van den beroemden dr. *Wilson* mede.

Algemeen heeft hij opgemerkt, dat veel meer mannen dan vrouwen aan deze ziekte onderhevig zijn, zoodat de verhouding van mannen, die eenigzins gebrekkig de kleuren onderscheiden als een tot twintig is, terwijl een in de vijftig zoodanig daaraan onderhevig is, dat hij rood van groen, swart of bruin niet weet te onderscheiden."

Naar het schijnt zijn alle klassen der maatschappij op eene gelijke wijze aan dit gebrek onderhevig, zoodat in elke talrijke vergadering, men het bijna als zeker mag aannemen, dat er enkele menschen onder de menigte zijn, die buiten staat zijn, om groen van rood, en rozenrood van ligtblauw te onderscheiden.

In de meeste gevallen van kleur-blindheid kunnen vele kleuren duidelijk onderscheiden worden' terwijl ten minste twee, en grootendeels, vier tinten, onderling verward worden : deze vier zijn rood, groen, olijfkleur en bruin. De gele kleur is diegene, waarin de minsten zich vergissen; daarop volgt een zuiver schitterend blaauw. Geel en blaauw met elkaar tot groen vermengd, leveren het grootste bezwaar voor den kleur-blinde op. — Het rood veroorzaakt als zuivere kleur ook de meeste zwarigheden: het wordt veelal met groen en zwart verwisseld. Daar de kleur-blinden het rood in het purper niet zien, houden zij ook die kleur voor blaauw, — even als een oranjetint bij hen voor ligtgeel doorgaat. Het is een zeer gewoon geval onder kleur-blinden, dat zij op een zeer korten afstand de roode bloem van eene verbena niet van het groene blad kunnen onderscheiden. — Inmiddels zijn rood en groen de twee kleuren, welke het meest aan boord van schepen of langs spoorwegen voor seinen gebruikt worden. Een der groote spoorwegmaatschappijen in Engeland heeft het gevaar van kleur-blinde wachters beseft, en er wordt nu niemand daartoe aangesteld, eer hij het bewijs geleverd heeft, dat hij niet aan een gebrekkig gezigtsorgaan ten opzigte der kleuren lijdt.

Dr. Wilson spreekt ook in zijn boek, onder andere gevallen, welke wij nu aanstippen zullen, van zekeren Mijnheer A., die tot burgerlijk ingenieur opgeleid werd. Deze heer verklaarde zelf dat het hem dikwijls voorgekomen was, als hij op eene locomotief eene rid mede deed, dat hij volstrekt niet op zeer korten afstand de groene en roode lantarens kon onderscheiden.

Een ander Mijnheer B., ziet alleen blaauw en geel in den regenboog. Het rood op de lippen en wangen van den mensch schijnt hem blaauw toe en toen men hem een verwdoos gaf, met verzoek om daaruit de kleur der lippen te kiezen bepaalde hij zich tot een somber groen. Een stapel bonte glasscherven werden hem toen voorgelegd, waaruit hem verzocht werd al de gewone stukken bij elkaar te leggen. Hij ging aan het werk en stapelde op elkaar groen, rood, bruin, geel, purper en rozenrood. Toen hem gevraagd werd het zuiverste groen aan te wijzen, pikte hij een stuk robijnkleurig glas uit.

In dit geval even als in vele andere, heeft de dokter opgemerkt dat de bezwaren grootendeels uit den weg geruimd worden als men de kleuren bij gaslicht beziet. Dr. Wilson kent ook een lakenhandelaar die genoodzaakt is zich naar eene met gas verlichte kamer terug te trekken, als hij de kleuren zijner waren wil onderzoeken.

Zekere heer E., een graveur van beroep, zegt: — »ik ondervind dat mijn gebrekkig inzigt, hoe vreemd het ook klinke, mij in vele opzigten nuttig en voordeelig is. Een graveur heeft slechts met twee negatieve kleuren, wit en zwart, te maken. Als ik nu eene schilderij bezie ontwaar ik slechts het zwart en het wit, — het licht en de schaduw daarin, — en weet dadelijk hoe ik het behandelen moet, terwijl vele mijner collega's dikwijls in twijfel zijn, hoe zij de eene of andere kleur moeten wedergeven.

De admiraal G. kocht zich eens een groene broek; denkende, dat die bruin was, en is van meening, — als zee-officier, — dat alleen de kleur der vlaggen op eenigen afstand onvoldoende is, om ze te kunnen onderscheiden. » In enkele lichten," zegt hij, » is de kleur zeer bruikbaar en helpt het oog meer dan de vorm, als de vlag hangt, of sterk heen en weêr wappert in den wind; — maar van den anderen kant, — vooral als het vlaggedoek dun en doorschijnend begint te worden, en men het tegen het licht ziet, zijn de donkere kleuren dikwijls niet van elkander te onderscheiden; het is daarom noodzakelijk en reeds bij de marine gebruikelijk, om de verschillende kleuren op verschillend gevormde velden voor te stellen, waardoor het gevaar van zich te vergissen verminderd wordt."

Een ander zee-officier, kapitein G., schafte zich een roode broek aan, denkende, dat die volmaakt in kleur overeenstemde met zijn' blaauwen uniformsrok, en was geheel en al buiten staat om die kleuren te onderscheiden.

Ontelbaar zijn de voorbeelden van dezen aard door den Schotschen geneesheer aangehaald; zeer merkwaardig is het ook, dat vele kleurblinden eerst in lateren leeftijd het gebrekkige van hun gezigtsorgaan ontdekken, en dat sommigen waarschijnlijk ten graven dalen na een lang leven, zonder dat het door hen of anderen waargenomen wordt. Onder anderen, van de eerste soort, wordt melding gemaakt van een kleermakersknecht, die jaren lang gewerkt had bij zijn meester om te naaijen en uit te knippen, en die eerst ontwaarde, dat hij volmaakt kleurblind was, toen hij tot winkelknecht verhoogd, buiten staat was zelfs de meest verschillende kleuren van elkander te onderscheiden.

Niels W. Gade.

Voor ongeveer dertien jaren vermeldden de Duitsche kunstbladen met hoogen lof den naam van een' nieuwen Mozart, die aan den muziekalen gezigteinder met helderen glans was verschenen. Destijds bekleedde Niels W. Gade, de jeugdige toonzetter, wiens roem nu reeds lang gevestigd en verbreid is, eene eenvoudige plaats als violoncellist in het orkest van de koninklijke opera te Kopenhagen, zijne geboorteplaats. Hij begon zijne loopbaan als komponist met eene reeks eenvoudige melodiën en liederen; maar in deze nederige proeven openbaarde zich reeds eene frischheid en oorspronkelijkheid, die der aandacht van de Deensche kunstregters niet ontging. Spoedig waagde de jonge Gade zich aan de kompositie eener sinfonie, die hij, na ze afgewerkt te hebben, aan Felix Mendelssohn-Bartholdy te Leipzig ter beoordeeling zond. Deze, even groot kunstenaar als beschaafd mensch, had naauwelijks de oogen op het handschrift geslagen, of hij ontdekte er met vreugde menigvuldige instrumentale schoonheden van den eersten rang in. Hij toog onverwijld aan de studie van het werk en haastte zich den komponist te antwoorden: dat de repetitie zoowel hem als het geheele orkest in verrukking had gebragt, en hij hem deswege de vleijendste betuigingen en gelukwenschingen mogt overbrengen. Naauwelijks was Gade van de verbazing die deze onverwachte tijding hem gebragt had bekomen of een tweede schrijven noodigde hem dringend uit te Leipzig te komen, om er zijn werk zelf te hooren en zijne studien aldaar te voltooijen. Groot was de beweging die zijne verschijning in het klassiek muziekale Leipzig maakte, en die, behalve door zijn onmiskenbaar kompositietalent nog vooral verhoogd werd door zijne sprekende gelijkenis met den onsterfelijken schepper van *Don Juan*, eene gelijkenis die aller oogen trof en reeds dadelijk een gelukkig voorteeken scheen ter bevestiging der door zijn talent opgewekte verwachtingen. Die verwachtingen zijn op glansrijke wijze vervuld geworden; een rijke oogst van oorspronkelijke meesterwerken heeft de kroon op die eerste gelukkige proeve gezet, en Duitschland heeft Gade reeds sinds lang aan het hoofd van de lijst der komponisten geplaatst, wier moeijelijke, maar niet minder eervolle taak het is, de door den onsterfelijken schepper der moderne instrumentaal-vorming gebaanden weg te bewandelen, en de school van Ludwig van Beethoven voort te planten.

Producten Handel.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. Den 10n. dezer, 16 vaten van plant. *Berkshoven en Oostrust* a 10,01 c.

Idem, idem, 18 vaten van pl. *Concordia*, a 10,01 c.

Scheepvaart.

Uitgeklaard.

Den 9den dezer, de Nd. Am. Bark. *Cuba*, kapt. W. Tucker, naar Gloucester, lading: 330 vaten Melassie 39,225 gallons en 20 vaten Suiker 28,846 pond.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Favereij. — Sluit uiterlijk 25 dezer.

Noord Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

Jan Visser, kapt. Driest, adres bij M. M. Curiel.

Amicitia, kapt. Wijgers, adres bij Gisius en Co.

Johanna Maria, kapt. Schaap, adres bij Gebrs. Reelfs.

Voorwaarts, kapt. Kikkert, adres bij M. M. Curiel.

Aidina Anna Susanna, kapt. Schenk, adres bij H. C. Levij.

STAAT van de gevallen regens en der temperatuur van den 4den tot den 10den Mei 1856.

		gevallen regen. in millim.	uitgedampt. in millim.	Temperatuur. maxim.	Temperatuur. minim.
Zondag	4	0	3.4	31.6	23.6
Maandag	5	13.8	2.8	31.8	23.6
Dingsdag	6	16.5	2.8	28	23.5
Woensdag	7	60.7	1.5	28	24.3
Donderdag	8	2.3	3.7	31.7	24.9
Vrijdag	9	18.9	3	29	24.6
Zaturdag	10	20.6	2.6	29.3	24.
Totaal		130.6	18.9		

ADVERTENTIEN.

GODSDIENSTOEFENING bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente*, WOENSDAG den 14n. Mei e. k., des avonds te *half zeven* ure.

(6607) De ondergeteekende voornemens zijnde binnen kort deze volkplanting te verlaten, verzoekt zijne geëerde begunstigers, hem door het *prompt betalen* hunner rekeningen, in de gelegenheid te stellen zijn plan ten uitvoer te brengen.

Hij biedt zijne nog **voorradige**

GOEDEREN,

tegen zeer *verminderden prijs*, mits **KASSA**, te koop aan.

Paramaribo, den 10 Mei 1856.

G. OPPENHEIMER.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**